

အမှတ် ၁၅၂၊ ဇေယျသုခလမ်း၊ က-ရပ်ကွက်၊ သုဝဏ္ဏ
သင်္ဃန်းကျွန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ဝဇ္ဇ ဌာပနာ၊ ဝဇ္ဇ ဌာပနာ

sarpaymahar@gmail.com
www.facebook.com/maharsarpaypublishing
www.maharsarpay.com

ထုတ်ဝေခြင်း	တတိယအကြိမ် ဒီဇင်ဘာလ၊ ၂၀၂၅ ခုနှစ်
စောင်ရေ	၅၀၀
မျက်နှာပိုးဒီဇိုင်း	ကျန်မေနှိုင်း
ထုတ်ဝေသူ	ဒေါ်သိမ့်သူစိုး (၀၁၂၈၅)
ပုံနှိပ်သူ	ဦးဝင်းဝင်း(နန်းသင်ပုံနှိပ်တိုက်-၀၀၄၄၁) ၀၉၂၅၀၅၁၃၆၃၆ အမှတ်-၁၉၄-၁၉၆၊ ၃၉-လမ်း၊ ကျောက်တံတားမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့
စာစီ ၊ စာစစ်	ညိုမာဆက် ၊ မြင့်ဆွေ
စာအုပ်ချုပ်	ကိုမဲ (ငွေအိမ်စည်စာအုပ်ချုပ်လုပ်ငန်း) ၀၉၂၆၄၅၆၅၆၅၇
ဖြန့်ချိရေး	မဟာစာပေ အမှတ်-၁၅၂၊ ဇေယျသုခလမ်း၊ က-ရပ်ကွက်၊ သုဝဏ္ဏ၊ သာယာဝတီမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့ စုန်း - ၀၉၄၅၀၆၂၃၃၈၃ ၊ ၀၉၄၅၀၆၂၃၃၈၄
တန်ဖိုး	၁၀၀၀၀ ကျပ်

ကျော်အောင်

မြစ်ကမ်းပေါ်က စက်ရုံကလေး ၊ ကျော်အောင်

ရန်ကုန်၊ မဟာစာပေ ၊ ၂၀၂၅

စာ ၁၉၇ ၊ ၂၀.၅ × ၁၂.၅ စင်တီ

(၃) မြစ်ကမ်းပေါ်က စက်ရုံကလေး

မြစ်ကမ်းပေါ်က

စက်ရုံကလေး

ကျော်အောင် (မြန်မာပြန်)

THE MILL ON THE
FLOSS

GEORGE ELIOT

WORLD CLASSICS

(တတိယအကြိမ်)

မ ဟာ စာ ပေ (စာ စဉ် - ၁၅၃)

ရောင်နီနှင့်အတူ ရှေ့သို့ အပြင်းလှော်ခဲ့သည်။ အဝတ်များ ကား မိုးရေစက်လက်နှင့် စိုနေသည်။ ဆံပင်တို့သည် လေတိုးသဖြင့် ပြန့်ကျဲနေသည်။ သူ့ကိုယ်သူ ဘာဖြစ်နေသည် မသိ။ သူ သိသည်မှာ ရောက်ချင်စေကြောင့် အားပြည့်လာခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ အိမ်တွင် အမေနှင့် တွမ်တို့ ဒုက္ခရောက်လိမ့်မည်ဟူသော အတွေးနှင့်အတူ တွမ်အပေါ်တွင်လည်း စိတ်ဆိုးပြေချင်သလိုလို ဖြစ်လာသည်။

အင်း ဒုက္ခပင်လယ်ဝေနေကြတဲ့အထဲမှာ ဒေါသတို့၊ မာနတို့ ဆိုတာတွေက ဘာတွေလဲ။ သူတို့နေရာ ရှိသေးရဲ့လား၊ ဘဝရဲ့အပေါ် ယံအလွမ်းအခြုံတွေဟာ ခုနေမှာ မရှိတော့ဘူး။ လွင့်စဉ် စုတ်ပြတ်ကုန် ကြပြီ။ တို့ဟာ ဒုက္ခအတူ ရောက်နေကြတယ်။ အခုနေမှာ တစ်ယောက် နဲ့တစ်ယောက် ရင်ချင်းအပ်ကြဖို့ အချိန်ပဲ ...

မာတိကာ

– ဂျော့အိလယော့ (၁၈၁၉–၁၈၈၀) [ရာပြည့်စာတည်းအဖွဲ့]	၇
---	---

အပိုင်း [၁] သားနှင့် သမီး

၁။ ဒေါလကော့ စက်ရုံကလေး	၁၅
၂။ တွမ်အတွက် အစီအမံ	၁၇
၃။ ကျောင်းထားရေး	၂၁
၄။ မျှော်လင့်တုန်း	၂၅
၅။ တွမ် ပြန်လာပြီ	၃၀
၆။ ဖိတ်ခေါ်ခြင်း	၃၇
၇။ ဦးလေးများ၊ အဒေါ်များ	၃၉
၈။ တူလီဗာ၏ စိတ်ဓာတ်	၅၀
၉။ ဂရစ်တီထံသို့	၅၅
၁၀။ ဂါရမ်သို့ အလည်အပတ်	၅၉
၁၁။ ဆိုးတေမလေး မဂ္ဂီ	၆၆
၁၂။ မဂ္ဂီ ထွက်ပြေးပြီ	၇၀
၁၃။ ဂလက် လင်မယား	၇၉

အပိုင်း [၂] ကျောင်းနေချိန်

၁၄။ စတယ်လင်း၏ ကျောင်းသား တွမ်	၈၃
၁၅။ တွမ်ဆို မရှိ အလည်လာခြင်း	၈၇
၁၆။ ခရစ္စမတ် ကျောင်းပိတ်ရက်	၉၅
၁၇။ ကျောင်းသားသစ်	၁၀၀
၁၈။ တွမ်နှင့် ဖိလစ်	၁၀၃
၁၉။ ဒုတိယအကြိမ် မရှိ အလည်လာခြင်း	၁၀၇
၂၀။ စိတ်ဆိုးပြေပြီ	၁၁၁
၂၁။ ဖိလစ်နှင့် မရှိ	၁၁၃
၂၂။ ပျော်စရာတို့ လွန်ခဲ့ပြီ	၁၁၆

အပိုင်း [၃] စီးပွားပျက်ခြင်း

၂၃။ ဖြစ်သမျှအကြောင်း	၁၂၂
၂၄။ ထုခွဲရန် ပစ္စည်းများ	၁၂၆
၂၅။ ဆွေမျိုးစု ညီလာခံ	၁၃၀
၂၆။ တွမ် အလုပ်ရှာခြင်း	၁၃၈
၂၇။ သမ္မာကျမ်းတွင် မှတ်တမ်းတင်ခြင်း	၁၄၃

အပိုင်း [၄] မာန အပြိုင်

၂၈။ အပျိုဖြန်း	၁၅၁
၂၉။ တောအုပ်နီ	၁၅၅
၃၀။ တစ်နှစ်ခန့်အကြာ	၁၆၁
၃၁။ အောင်မြင်ခြင်း	၁၆၅
၃၂။ လက်စားချေခြင်း	၁၆၉
၃၃။ ရေလွှမ်းမိုးခြင်း	၁၇၄
၃၄။ အေးမြသော ရေ	၁၇၇

ဂျော့အိလယော့

George Eliot

(၁၈၁၉ - ၁၈၈၀)

‘ဂျော့အိလယော့သည် စိတ်တွင်းခံစားချက်များကို စတင်ရေးဖွဲ့ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် လူ့သဘာဝကို အရှိအတိုင်း ဖွဲ့နွဲ့ခဲ့သူလည်း ဖြစ်သည်။ အမှန်ဆိုရမူ နော်ဗယ် ဝတ္ထုရှည် ရေးသားဖွဲ့နွဲ့မှု ပညာရပ်အားလုံးကို စတင် လမ်းထွင်ခဲ့သူမှာ ဂျော့အိလယော့ ဖြစ်ကြောင်း သင်ကိုယ်တိုင် အထင်းသား မြင်တွေ့နိုင်သည်။’

ဒီ၊ အိပ်(ချ်)၊ လောရင့်(စ်)

[ဒီ၊ အိပ်(ချ်)လောရင့်(စ်)၏ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးမှတ်တမ်းမှ]

နော်ဗယ်ဝတ္ထုရှည်၏ သရုပ်မှန် အဖွဲ့အနွဲ့ကို စတင် ဖော်ထုတ်သူ မှာမူ ဂျိမ်းအော်စတင် (၁၇၇၅-၁၈၁၇) ဖြစ်သည်။ သို့ဆိုလျှင် နော်ဗယ် ဝတ္ထုရှည်၏ အဓိကကျသော အနုပညာဖွဲ့စည်းမှုကိုလည်းကောင်း၊ ဖျော်ဖြေ တင်ဆက်သူ အဆင့်ထက် သာလွန်သည့် စာရေးဆရာ၏ ဂုဏ်ရည်ကို လည်းကောင်း မြှင့်တင်စွမ်းဆောင်ခဲ့သူမှာမူ ဂျော့အိလယော့ပင် ဖြစ်ချေ သည်။ အသိဉာဏ်ပညာ၊ အထုံပါရမီကို ပထမဦးစားပေး တွေးခေါ်ခဲ့သူ၊ လူမှုဘဝ ဝေဖန်ရေးကို ဝတ္ထုအဖွဲ့တွင် အဆာသွင်း မွမ်းမံခဲ့သူ၊ လူမှုရေးနှင့် စိတ်ပညာ စူးစမ်းမှုများကို လေးနက်သိမ်မွေ့စွာ တင်ပြခဲ့သူဖြစ်ကြောင်း

သူမ၏ စာပေလက်ရာများတွင် တွေ့မြင်နိုင်ပေသည်။ ဝိတိုရိယခေတ် အမျိုးသမီး စာရေးဆရာမ အများစုကြီး၏ လက်ရာများမှာ ပေါကြောင်ကြောင် ဝတ္ထုများသာဖြစ်ကြောင်း ဝေဖန်ခံနေရစဉ် အနက်နဲဆုံး အနုပညာစံနှုန်းနှင့် ထိုးထွင်းသိမြင်နိုင်စွမ်းသည့် အသိဉာဏ်ပညာတို့ကို အမျိုးသမီး စာရေးဆရာများသည်လည်း ဖန်တီးနိုင်စွမ်း ရှိကြောင်း ထုတ်ဖော်ပြသခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ ခေတ်ပြိုင်များ၏ လေးစားမှုကို ထိုက်ထိုက်တန်တန် ရရှိအောင် ဆောင်ကြဉ်းခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ ဤသို့ဖြင့် ဂျော့အိလယော့သည် နှောင်းပိုင်း အမျိုးသမီး စာရေးဆရာမများအတွက် အမျိုးသမီး စာရေးဆရာမဖြစ်ကြောင်း ဖုံးဖိ အမည်ဝှက် ပေးရသည့် ဒုက္ခကို ပြောင်းလဲစေခဲ့သူလည်း ဖြစ်သည်။

ဂျော့အိလယော့၏ အမည်ရင်းမှာ မေရီအန်းအီဗင်း ဖြစ်သည်။ အင်္ဂလန်နိုင်ငံ အလယ်ပိုင်း ဝါးဝစ်ရှိုင်းယားနယ် ဇာတိဖြစ်သည်။ မွေးချင်းများ အနက် အငယ်ဆုံး ဖြစ်သည်။ ဖခင်မှာ အိမ်ရာမြေ မန်နေကျာ ရောဘတ် အီဗင်း ဖြစ်သည်။ ငယ်စဉ်ကပင် စာပေဖတ်ရှုခြင်း၌ အလေးအနက် အကျယ်အပြန့် စိတ်ဝင်စားခဲ့သည်။ ဘော်ဒါဆောင် ကျောင်းသူဘဝကပင် ဘာသာရေး၌ အထူး သက်ဝင်ကိုင်းရှိုင်းခဲ့သည်။ စွန့်လွှတ်အနစ်နာခံမှု၊ စာနာ ထောက်ထားမှု စသည့် ဘာသာရေး အဆုံးအမများကို အသက်အရွယ်နှင့် မမျှအောင် လက်ခံကျင့်သုံးခဲ့သည်။ ၁၈၄၁ ခုနှစ်တွင် အငြိမ်းစားဖခင်နှင့် အတူ မိသားစုများရှိရာ ကိုဗင်းထရီးမြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့ခဲ့သည်။ ထိုစဉ်မှာပင် အယူအဆ တိုးတက်သည့် ချားလ်စ်နှင့် ကာရိုလိုင်းဘရေး ကဲ့သို့သော သီးခြားလွတ်လပ် တွေးခေါ်ရှင်များနှင့် ရင်းနှီးလာသည်။ ဘာသာရေးတွင် စိတ်အားထက်သန်မှု လျော့နည်းသွားခဲ့သည်။ အရူးအမူးဘဝမှ အလယ် အလတ် ဆင်ခြင်ကျင့်သုံး တတ်လာသည်။ သမားရိုးကျမှသည် ကျိုးကြောင်း ဆင်ခြင်တုံတရား လက်ကိုင်ထားသူ ဖြစ်လာသည်။ ကိုယ်ကျင့်တရား အဓိက ထားသူ ဖြစ်လာသည်။ ဤသို့ဖြင့် ရှေးရိုးစွဲ မိသားစုနှင့်လည်းကောင်း၊ အစဉ်အလာ ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်းနှင့်လည်းကောင်း သူစိမ်းပြင်ပြင် ဖြစ်လာ ခဲ့သည်။ မိသားစုတွင်း ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်မှုများ၊ လွတ်လပ်မှုနှင့် တာဝန်ရှိမှု အကြား၊ ပုဂ္ဂလိကဘဝနှင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းအကြား ပဋိပက္ခများကို သူမ၏ စာပေလက်ရာများတွင် ထင်ဟပ်တင်ပြခဲ့သည်။

၁၈၄၉ ခုနှစ်တွင် ဖခင်ကြီး ကွယ်လွန်သွားခဲ့သည်။ ထိုအခါ ပိုမို လွတ်လပ်ကျယ်ပြန့်သည့် အသိဉာဏ်ပညာ အရင်းခံ ဝန်းကျင်သို့

တိုးဝင်ခဲ့သည်။ လန်ဒန်သို့ ပြောင်းခဲ့သည်။ ဝက်စ်မင်စတားရီဗျူးတွင် လက်ထောက်အယ်ဒီတာအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။ ထိုစဉ်က ဝက်စ်မင်စတားရီဗျူးသည် တိုးတက်သော အယူအဆနှင့် အတွေးအခေါ် လွတ်လပ်မှုကို ရှေ့တန်းတင်လေ့ ရှိသည်။ သူမသည် လက်ထောက်အယ်ဒီတာအဖြစ် ထွက်သမျှ ဝတ္ထုများကို ဆန်းသစ်ရဲရင့်သည့် ဝေဖန်ချက်များ ရေးခဲ့သည်။ စာပေပညာရှင်များ၊ ပျော်သလိုသာနေ ကိုယ့်လူရေ အနုပညာသည်များ၊ မဂ္ဂဇင်း အဝန်းအဝိုင်း ရဲဘော်များနှင့် ကျွမ်းဝင်ခဲ့သည်။ ထိုသူများထဲမှာပင် စာပေဝေဖန်ရေးပညာရှင် ကျော့ဟင်နရီလီဝီနှင့်လည်း တွေ့ဆုံ ရင်းနှီးလာသည်။ သူမသည် ကျော့လီဝီအပေါ် သံယောဇဉ် တွယ်မိသည်။ အလွန်ပါရမီထူးသော စာပေပညာရှင်အဖြစ် အထင်ကြီး လေးစားခဲ့သည်။ ကျော့လီဝီမှာ မယား၏ စွန့်ပစ်ခြင်း ခံရသူ ဖြစ်၏။ ဝိတိုရိယခေတ် ဥပဒေအရ တရားဝင် ကွာရှင်းခွင့် မရသောကြောင့် သူမနှင့် ကျော့လီဝီတို့မှာ မေတ္တာမျှကြသော်လည်း လူသိရှင်ကြား လက်ထပ်ခွင့် မရခဲ့ပေ။ သို့သော်လည်း သူတို့နှစ်ဦးသည် အကြင်လင်မယားအဖြစ် ကျော့လီဝီ သေသည့်တိုင် အတူနေခဲ့ကြသည်။ သူမကမူ တရားဝင်သည်ဖြစ်စေ၊ မဝင်သည်ဖြစ်စေ သူမနှစ်သက် ကြည်ညိုလေးစားသည့် သူနှင့် အတူတကွ နေထိုင်ရလျှင် နေပျော်ပြီဟု ယူကာ သူတကာ၏ ကဲ့ရဲ့ခြင်းကို ရဲတင်းစွာ ကြုံကြံခံ ရင်ဆိုင်ခဲ့သည်။ ဤသည်မှာ သူမဘဝတစ်လျှောက် ဒုတိယအကြိမ်မြောက်နှင့် အရေးအကြီးဆုံးသော ဘဝတစ်ဆစ်ချိုး အလှည့်အပြောင်း ကာလပင် ဖြစ်သည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ကို စိန်ခေါ်ရင်း၊ မိသားစု၏ ပစ်ပယ်မှုကို အန်တုရင်း၊ လန်ဒန်မြို့ အဝန်းအဝိုင်းနှင့် ကင်းကင်းရှင်းရှင်း နေထိုင်ရင်း နှစ်ယောက်တည်း နေချင်တယ် ဘဝဖြင့် စာပေလုပ်ငန်းများတွင် ပျော်ရွှင်စွာ နှစ်မြှုပ်ခဲ့ကြသည်။ ထိုစဉ်မှာပင် သူမ ဝတ္ထုရေးဖို့ လီဝီက ပထမဆုံး စိတ်ဓာတ်ခွန်အား မြှင့်ပေးခဲ့သည်။ ‘နှလုံးသားထဲကို ကြည့်ပြီး ရေးပါ’ ဟု လမ်းညွှန်ပေးခဲ့သည်။

ကျော့အိလယော့သည် ထိုးထွင်းသိမြင်ဉာဏ် ရင့်သန်သူ ဖြစ်သည်။ ဆင်ခြင်တွေးခေါ်မှု တတ်ပွန်သူ ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ဝတ္ထုရှည် စတင်ဖန်တီးရာတွင်မူ စိန်ခေါ်မှုများနှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်။ အတွေးအခေါ်များကို သက်ဝင်လှုပ်ရှားအောင်၊ လူ့သဘာဝနှင့် ဝန်းကျင်အဖွဲ့များကို သရုပ်မှန်အောင် ဖန်တီးရာ၌ အခက်အခဲနှင့် ကြုံခဲ့ရသည်။ ပြစ်မျိုးမဲ့မထင် ပြီးပြည့်စုံ

သည့် ဇာတ်ဆောင်များ၊ သဘာဝလွန် အလွမ်းဇာတ်များ၊ ရိုးစင်းအပ်ကြောင်း ထပ် ရေးဖွဲ့မှု ပုံစံဟောင်းများ စသည့် ဝိတိုရိယခေတ် ရသရေးဖွဲ့မှု အခြေခံ စည်းမျဉ်းများကို ချိုးဖျက်လိုက်သည်။ ဝါးဝစ်ရှိုင်းယားနယ် တောပိုင်းဒေသ ကလေးဘဝ အတွေးအကြံ၊ အပြုအမူတို့ကို နှလုံးသားဖြင့် ခံစား ဖွဲ့နွဲ့ တင်ပြခဲ့သည်။ ဤသို့ဖြင့် ဝတ္ထုတိုသုံးပုဒ် ပါဝင်သည့် **ခင်ကြီးဘဝ၏ ရှုခင်းများ**^၁ ကို ပထမဆုံး ရေးသား ထုတ်ဝေလိုက်သည်။ “ကျွန်မတို့ စာပေနယ်မှာ ဖွဲ့လေ့ဖွဲ့ထ မရှိတဲ့ ခင်ကြီးတစ်ဦးကို ပုံဆောင်ရေးသား ထားပါတယ်။ ခင်ကြီးများလည်း ပျော်ရွှင်မှု၊ ဝမ်းနည်းပူဆွေးမှု စတဲ့ စိတ်ဒုက္ခ ခံစားရမှုတွေကို တခြားလူတွေလိုပဲ ကြုံရကြောင်း တင်ပြထားပါတယ်” ဟူ၍ ရေးသားခဲ့သည်။ သာမန်ဘဝများကို ရသစာပေနယ်တွင် နည်းမှန် လမ်းမှန် နေရာပေး ရေးဖွဲ့ခဲ့သည်။ သည်းခံခြင်းနှင့် ကိုယ်ချင်းစာတရား တို့ကို စရိုက်အဖွဲ့တွင် ထုံမွမ်းပေးခဲ့သည်။ လူ့ဘဝ သင်ခန်းစာများကို ဇာတ်လမ်းတွင် ကွက်တိ ရေးခြယ်ပြခဲ့သည်။ အိလိယော့ကမူ ‘အနုပညာ ချစ်စိတ်ဖြင့် သင်ယူခြင်း’ ဟု ဖော်ပြသည်။ “အနုပညာတွင် သရုပ်မှန် ခံစားခြင်း၊ သို့မဟုတ် စိတ်ကူးနဲ့စပ် ကျယ်ပြောခြင်း ပါဝင်ရပေမည်။ ယင်း နှစ်ခုစလုံးနှင့် ပြည့်စုံလျှင်မူ ပြောင်မြောက်ထူးချွန်သည့် အနုပညာ လက်ရာ စစ်စစ်တစ်ခုအဖြစ် ရရှိပေမည်။ သို့သော် ကျွန်မ၏ ဝတ္ထုတိုများမှာမူကား သရုပ်မှန်ခံစားမှုကဲ့ လက်ရာများ ဖြစ်ရန် အားထုတ် ရေးဖွဲ့ထားပါသည်” ဟူ၍ တင်ပြခဲ့သည်။ ‘ခင်ကြီးဘဝ၏ ရှုခင်းများ’ စာအုပ်ဖြင့် အိလိယော့၏ တစ်မူထူးသည့် ကိုယ်ပိုင်စာရေးဟန်ကို ထူထောင်နိုင်ခဲ့သည်။ စာရေးဆရာ တစ်ဦးအဖြစ် အသိအမှတ်ပြု ခံခဲ့ရသည်။ သူမ၏ ပထမဝတ္ထုရှည် **အေဒမ်ဘီဒီ ဘီဒီ**^၂ (၁၈၅၉) ထွက်လာသည်နှင့် အင်္ဂလန်နိုင်ငံ စာပေလောကတွင် တုန်လှုပ်ချောက်ချားသွားတော့သည်။ အောင်မြင်မှုနှင့် ချီးကျူးဂုဏ်ပြုမှုများ နိုင်ငံအနှံ့ ပျံ့ခဲ့သည်။ အင်္ဂလိပ်စာပေနယ်တွင် လက်ရာအမြောက်ဆုံး ကျေးလက် ဘဝသရုပ်ဖော် ဝတ္ထုရှည်အဖြစ် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် မှတ်ချက် ပေးကြသည်။ စာရေးသားခြင်း၌ အိလိယော့သည် အဆင့်မြင့် ပါရမီရှင် ဖြစ်ကြောင်း **အေဒမ်ဘီဒီ** က ထုတ်ဆောင်ပြခဲ့သည်။ “ဦးလေးတွမ်^၃ နောက်ပိုင်း ကမ္ဘာနှင့်ချီပြီး အလွမ်းမိုး ခံရသည့် စာအုပ်မှာ **အေဒမ်ဘီဒီ** မှတစ်ပါး အခြားမရှိ” ဟူ၍ စာပေဝေဖန်ရေးဆရာနှင့် အိလိယော့

၁။ Sences of Clerical Life

၂။ Adam Bede

၃။ Uncle Tom's Cabin

အတ္ထုပ္ပတ္တိရေးသူ **ဂေါ်ဒွန် ဟိုက်(ချ်)** က မှတ်ချက် ချခဲ့သည်။ လှပလွန်းသည်နှင့်အမျှ ဂုဏ်မောက်မာသူ ဟက်တီဆော်ရယ်၊ သူမကို ဖြားယောင်းသွေးဆောင်သူ တောသူဌေး အာသာဒိုးနစ်သွန်း၊ ဟက်တီ ဆော်ရယ်အပေါ် အချစ်ကြီးခဲ့သူ ကျေးရွာလက်သမား အေဒမ်ဘီဒီ၊ ဤသုံးဦး၏ သုံးပွင့်ဆိုင် ဇာတ်လမ်းကို ကျေးလက်ဘဝ၊ လူမှုရေး၊ သမိုင်းဗေဒ၊ စိတ်တွင်းခံစားမှု အနုစိတ် သရုပ်ဖော်ချက်တို့ဖြင့် ဖန်တီးထုဆစ်ထားသည်။ အင်္ဂလိပ် နော်ဗယ် ဝတ္ထုရှည်ကြီးများ၏ အမြင်သစ် သရုပ်မှန် ရေးဖွဲ့မှုပုံစံကို တင်ဆက်ပြသခဲ့သည်။ ဂျော့အိလယော့၏ အောင်မြင်မှုကို **မြစ်ကမ်းပေါ်က စက်ရုံကလေး**^၁ (၁၈၆၀) နှင့် **ဆိုင်းလတ်မာနာ**^၂ (၁၈၆၁) ဝတ္ထုရှည်နှစ်ပုဒ်က အရှိန်အဟုန်ပြင်းစွာ ထပ်ဆောင်းပေးခဲ့ပြန်သည်။ မြစ်ကမ်းပေါ်က စက်ရုံကလေးတွင် စိတ်လိုက်မာန်ပါ ပြုတတ်သူ၊ တစ်ကိုယ်ကောင်းဆန်သူ မဂ္ဂီတူလီဗာနှင့် ရှေးရိုးစွဲ လူ့အဖွဲ့အစည်းကြား ပဋိပက္ခ၊ အစ်ကိုအပေါ် ချစ်ခင်မြတ်နိုးလေးစားမှု၊ မောင်နှမချစ် ငါးရာနှစ်ဆယ့်ရှစ်သွယ် မေတ္တာတို့ကို သရုပ်ဖော်ခဲ့သည်။ မဂ္ဂီတူလီဗာ၏ စရိုက် သဘာဝသည် ဂျော့အိလယော့နှင့် အလွန်တူသည်။ မဂ္ဂီတူလီဗာ ချောသလောက် အိလယော့က အရုပ်ဆိုးခြင်းတစ်ခုသာ ကွာကြောင်း စာပေပညာရှင်များက တင်ပြခဲ့ကြသည်။ ဆိုင်းလတ်မာနာတွင်မူ အပယ်ခံ၊ ကပ်စေးနံ၊ လူ့အန္တတစ်ဦး၏ ရွှေရောင်ဆံပင်ကောက်နှင့် ကလေးမလေးအပေါ် ရိုးသားဖြူစင် မေတ္တာမွန် ထားရှိရာမှသည် သူ့ဘဝတစ်ခုလုံး ပြောင်းသွားပုံကို ကရုဏာမြောက် ရေးဖွဲ့တင်ပြခဲ့သည်။ အနုပညာ ဂုဏ်မြောက်လှသည်ဟု စာပေ သုတေသီတို့က ချီးကျူးကြသည်။ ယင်းဝတ္ထုရှည် နှစ်အုပ်စလုံးသည် အင်္ဂလန် ကျေးလက်ဝါးဝစ်ရှိုင်းယား တောသူ တောင်သားတို့၏ ဘဝ၊ အင်အား၊ မေတ္တာအရင်းခံစိတ်၊ ကျေးရွာစရိုက်များကို ဂျော့အိလယော့သည် ရိုးသားမှု အနုပညာ အရင်းခံဖြင့် အမှတ်တရ ရေးဖွဲ့ခဲ့ခြင်း၏ ရလဒ်များပင် ဖြစ်သည်။

ဤသို့ နော်ဗယ်ဝတ္ထုရှည်ကြီးများ ရေးသားနေရာတွင် ငြီးငွေ့လာပုံ ရသည်။ အသင့်ယုတ္တိရှိအောင် ကြံဆောင် စိတ်ကူး၍ ရေးသားနေခြင်းမှ အချက်အလက် ခိုင်လုံတိကျသည့် သမိုင်းနောက်ခံ ဝတ္ထုရှည် ရေးသားရန် ထက်သန်လာသည်။ အီတလီသို့ ခရီးထွက်သည်။ မတူခြားနားသော ဓလေ့ထုံးစံနှင့် တန်ဖိုးဖြတ်မှုများကို လူမှုရေးသိပ္ပံ ပညာရှင် ရှုထောင့်

၁။ The Mill on the Floss ။ Silas Marner (တက်တိုးနှင့် မောင်ထွန်းသူ မြန်မာပြန်ပြီး)

မှာ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ လေ့လာသည်။ သုတေသနပြုသည်။ ထို့နောက် ၁၅ ရာစု ဖလောရင့် သမိုင်း နောက်ခံဝတ္ထု **ရိုမိုလာ**^၁ (၁၈၆၃) ကို တစ်ဘာသာကွဲ လက်ရာအဖြစ် ရေးသည်။ ခက်ခဲရှုပ်ထွေးသော အီတလီ လူ့အဖွဲ့အစည်း တစ်ခုလုံးကို အမှတ်ရချက်များ၊ မြင်ကွင်းများတွင် သူမ၏ ကိုယ်ပိုင်ဟန် ပေါင်းစပ်၍ ရေးဖွဲ့ထားသည်။

ထို့နောက် သူမ ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်သော အင်္ဂလန်တောပိုင်း မြင်ကွင်း ဖွဲ့ နော်ဗယ်ဝတ္ထုရှည် သုံးအုပ် ရေးခဲ့သည်။ သူမ၏ နောက်ဆုံးလက်ရာများ ပင် ဖြစ်သည်။ ယင်းတို့မှာ **ဖီးလစ်ဟိုလ်ထ်**^၂ (၁၈၆၆)၊ **မစ်ဒဗဲလ်မတ်ချ်**^၃ (၁၈၇၂) နှင့် **ဒယ်နီယယ် ဒီရွန်းဒါး**^၄ (၁၈၇၆) တို့ ဖြစ်ကြသည်။ သုံးအုပ် စလုံးပင် ထူထူထဲထဲ ရှည်ရှည်လျားလျား နော်ဗယ်ကြီးများ ဖြစ်ကြ၏။ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်၊ ပုဂ္ဂလိက ဘဝနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းအကြား ရှုပ်ထွေး ပွေလီသည့် ဆက်သွယ်ချက်များကို ညွှန်ပြဖို့ အားထုတ် ရေးဖွဲ့ထားသည်။ အတွေ့အကြုံများက စာရေးဆရာတစ်ဦး၏ အမြင်ကို ပိုမို လေးနက်၊ ပိုမို ကျယ်ပြောလာစေကြောင်း ထင်ဟပ်ချက်များပင် ဖြစ်သည်။ အမှန်ဆို ရမူ အီလယော့သည် ပထမဆုံးသော လူမှုဗေဒဖွဲ့ နော်ဗယ်စာရေးဆရာများ အနက် တစ်ဦး အပါအဝင် ဖြစ်သည်။ “အထူးသဖြင့် အသေးစား ဆိုင် ပိုင်ရှင်များ၊ လက်မှုပညာသည်များ၊ တောင်သူလယ်သမားထု၊ ဒေသခံများ အပေါ် ဩဇာရှိသည့် ပညာတတ် ဘွဲ့ရများ၊ ထိုသူတို့၏ ဆိုရိုးနီတိနှင့် အပြုအမူ၊ သူတို့၏ ဘာသာရေး ဆရာများအပေါ် သဘောထား၊ ရှုထောင့် နှင့် မတူသော လူတန်းစားများ အချင်းချင်း အပြန်အလှန် အကျိုးသက်ရောက် မှုများသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ လူတန်းစားကွဲပြားမှု သဘာဝသမိုင်းပင် ဖြစ်သည်” ဟူ၍ အီလယော့က ရေးခဲ့သည်။

‘မစ်ဒဗဲလ်မတ်ချ်’ သည် အကြီးကျယ်ဆုံး အင်္ဂလိပ် နော်ဗယ် ဝတ္ထုရှည်၊ ကျော့အီလယော့၏ အပြောင်မြောက်ဆုံး လက်ရာအဖြစ် စာပေ ဝေဖန်ရေးဆရာ များစွာက ထောက်ပြကြသည်။ **ဗာဂျင်းနီးယားဝုဗ်**^၅ ကမူ “စာဖတ်သက်တမ်းရင့်သူများအတွက် ရည်စူးရေးခဲ့သော အင်္ဂလိပ် နော်ဗယ် ဝတ္ထုရှည် အနည်းငယ်ထဲက တစ်အုပ်” ဟူ၍ ညွှန်းခဲ့သည်။ အင်္ဂလိပ် စီရင်စု နယ်မြို့တစ်မြို့ ဘဝကို အသေးစိတ် သရုပ်ဖော် ဖန်တီးထားခြင်း

၁။ Romola

၂။ Felix Holt

၃။ Middlemarch

၄။ Daniel Deronda

၅။ Virginia Woolf (1882-1941)

ဖြစ်သည်။ ဒိုရိုသီယာဘရွတ်၊ မစ္စတာကက်ဆော်ဘွန်၊ ဒေါက်တာလျှိုက်ဂိတ်တို့ သုံးဦးမှာ အဓိက ဇာတ်ဆောင်များ ဖြစ်ကြသည်။ ဒိုရိုသီယာဘရွတ်မှာ ခေတ်လွန် တက်ကြွသူ ဖြစ်သည်။ ပျော်ရွှင်ဖွယ် ဘဝအိပ်မက်များနှင့် ကျေနပ်နေသူ ဖြစ်သည်။ မစ္စတာကက်ဆော်ဘွန်မှာ အသက်ကြီးကြီး၊ စာအုပ်ကြီးသမား ဖြစ်သည်။ ဒေါက်တာလျှိုက်ဂိတ်ကား ငယ်ရွယ်ပျိုမျစ်သူ၊ စိတ်ကူးယဉ်သမား ဖြစ်သည်။ ကိုယ့်ထက် အသက်ကြီးသူ မစ္စတာကက်ဆော်ဘွန်နှင့် လက်ထပ်ရသောကြောင့် ဒိုရိုသီယာဘရွတ်မှာ စိတ်ပျက်လက်ပျက် ကြုံနေရသည်။ မိမိ၏ မျှော်လင့်ချက်များ လျော့ပေး အထိခိုက်ခံကာ လက်ထပ်ခဲ့ရသောကြောင့် ဒေါက်တာလျှိုက်ဂိတ်မှာလည်း စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်နေရသည်။ တူညီစွာ စိတ်မချမ်းသာမှု ခံစားနေရသည့် ဒိုရိုသီယာဘရွတ်နှင့် ဒေါက်တာလျှိုက်ဂိတ်တို့ နှစ်ဦးကို ဗဟိုပြုပြီး ဇာတ်ရံဒါဇင်များစွာ၏ ပီပြင်သော လူ့စရိုက်အဖွဲ့များ၊ ဒေသဆိုင်ရာ အသေးစိတ်မြင်ကွင်းများ၊ သမိုင်းအချက်အလက်များ၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ သဘောထားအမြင်များဖြင့် ရုပ်လုံးကြွ ရေးဖွဲ့ထားသည်။ လူမှုအဖွဲ့အစည်း၏ နေ့စဉ်ရက်ဆက် ကူးပြောင်းရွှေ့လျားမှု နောက်ကွယ်တွင် လူကြမ်းစစ်စစ်များ မရှိ၊ ဂယက်ထစေသည့် အဖြစ်အပျက် အနည်းငယ်သာ ရှိသည်။ ယင်းကို ထင်ရှားအောင် စံနမူနာပြ ဖွဲ့ဆိုခဲ့သည်။ “မတူညီမှု အားလုံးကို စုစည်းညီညွတ်စေသည့် အရာမှာ မျိုသိပ်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်” ဟူ၍ ဝတ္ထုထဲတွင် ရေးဖွဲ့ခဲ့သည်။ သမိုင်း၊ လူတန်းစား ကွာဟမှု၊ ပုဂ္ဂလိက ဘဝတို့၏ အပြန်အလှန် ဆက်စပ်ခြင်းများကို ဇာတ်ဆောင်များ၏ စရိုက်၊ ပတ်ဝန်းကျင်အဖွဲ့၊ ဘဝအမြင်တို့ဖြင့် ရက်ရယ်ထားသည်။ စရိုက်အဖွဲ့များ၏ အားပြိုင်မှုများ၊ လိုက်လျောညီထွေရှိသော စိတ်ရင်းစေတနာ စုစည်းချက်များဖြင့် ဝတ္ထုဇာတ်ရှိန်ကို တွန်းတင်ပေးသည်။ မြင့်တက်စေသည်။

တခြားသော နော်ဗယ် ဝတ္ထုရှည်ရေး ဆရာများသည် လှုပ်လှုပ်ရှားရှား အပြုအမူများဖြင့်သာ ဇာတ်ဆောင်၏ အတွင်းစိတ်အင်အားကို ထုတ်ဖော်ရေးဖွဲ့လေ့ ရှိသည်။ အိလယော့ကဲ့သို့ ဇာတ်ဆောင်စရိုက်အဖွဲ့ဖြင့် လေးနက်ထင်ရှားအောင် ရေးဖွဲ့လေ့ မရှိကြပေ။ ပထမဆုံးနှင့် မှန်ကန်တိကျမှု အရှိဆုံး အဇ္ဈတ္တ ရေးဖွဲ့သည့် စိတ်ပညာ ဝတ္ထုရေးဆရာ ဖြစ်ခဲ့ခြင်းသည် သူမကို ကမ္ဘာ့စာပေနယ်ပယ်တွင် ကြီးကျယ်ခမ်းနားစွာ နေရာပေးရခြင်း၏ အကြောင်းရင်းခံပင် ဖြစ်ပေသည်။

၁၈၇၀ ပြည့်လွန်နှစ်များတွင်မူ သူမနှင့် ဂျော့လီဝီတို့၏ သမားရိုးကျ မဟုတ်သော နေထိုင်မှုပုံစံကြောင့် လူပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ကင်းကွာနေလင့်ကစား လူမှုရေးဂုဏ်သိက္ခာတွင်မူ တိုးတက်လာခဲ့သည်။ ခေတ်ပြိုင်များတွင် သူမသည် အထူးချွန် အပြောက်မြောက်ဆုံး နော်ဗယ်ဝတ္ထုရှည် စာရေးဆရာကြီး ဖြစ်ကြောင်း တရားဝင် အသိအမှတ်ပြုခံရသည်။ ဘဝကို ထဲထဲဝင်ဝင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် စူးစမ်းလေ့လာ ရေးဖွဲ့သည့် ပြိုင်ဘက်ကင်းအနုပညာ ပုံစံတစ်ရပ်ဖြင့် အလွမ်းဇာတ်၊ သည်းထိတ်ရင်ဖိုကိုလည်း ရေးဖွဲ့နိုင်ကြောင်း ပြသခဲ့သည်။ ဤသို့ဖြင့် ဂျော့အိလယော့သည် နက်နဲတူးဆွလေ့လာမှု၊ နိုးကြားထက်ရှု အာရုံခံစားနိုင်မှု၊ လူမှုဗေဒပညာရှင်၊ စိတ်ပညာရှင်၊ ယဉ်ကျေးမှုသမိုင်းပညာရှင်တို့ကဲ့သို့ ကျွမ်းကျင် ထက်မြက်မှုတို့သည် ဝတ္ထုအနုပညာအတွက် အဆင့်သစ်တစ်ခုကို တိုးတက်စေခဲ့သည့် အရင်းခံတရားကိုယ်များပင် ဖြစ်တော့သည်။

ရာပြည့် စာတည်းအဖွဲ့

စာညွှန်း။ ။

- (၁) တက်တိုး။ ‘ဂျော့အဲလီယတ် (၁၈၁၉-၁၈၈၀)’
ရှုမဝမဂ္ဂဇင်း၊ ဇွန် ၁၉၅၆။ စာ ၄၉-၅၆။
- (၂) မောင်ထွန်းသူ။ ‘မြန်မာပြန်သူ၏ အမှာ’ ဆိုင်းလတ်မာနာ။
(ပ)ကြိမ်။ ဘဝတက္ကသိုလ်၊ ရန်ကုန်။ ၁၉၈၅။
စာ ၈-၉။
- (၃) နွယ်သစ်။ ‘မြစ်ကမ်းပေါ်က စက်ရုံကလေး’ (၁၈၆၀)’
ကမ္ဘာကျော်စာအုပ် ၁၀၀။ (ဒု)ကြိမ်၊
ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်၊ ရန်ကုန်။ ၁၉၉၉။
စာ ၂၁၀-၂၁၄။
- (၄) Burt, Daniel S. *The Literary 100: A Ranking of the Most Influential Novelists, Playwrights and Poets of All Time.*
New York: Check mark Books, 2001.

အပိုင်း (၁)

သ ဘး နှင့် သ မီး

(၁)

ဒေါလကော့ စက်ရုံကလေး

ဖလော့မြစ်သည် စိမ်းလန်းသော မြစ်ကမ်းနှစ်ဖက်ကြားတွင် တစ်ရှိန်
ထိုး စီးဆင်းနေသည်။ ပင်လယ်သို့ ဝင်ခါနီးသည့်အခါ မြစ်ပြင်သည် ပို၍
ကျယ်လာသည်။ ထိုမြစ်ပြင်ကျယ်ကြီးသည် တစ်နေရာတွင် မျှော်မဆုံးသည့်
လယ်ကွင်းပြင်ကြီး၏ အူကြောင်းကို ဖောက်သွားသည်။ ထို့နောက်တွင်ကား
ခရီးဆုံးဖြစ်သော ပင်လယ်ထဲသို့ ဝါးလုံးထိုး ပြေးဆင်းလေတော့သည်။

မြစ်ဝတစ်နေရာ ကမ်းနဖူးထက်တွင် စိန့်အော့မြို့ကလေး တည်ရှိ
လေသည်။ ဤမြို့ကလေးသို့ ပင်လယ်ကူးသင်္ဘော အများအပြား
လာရောက် ဆိုက်ကပ်ကြသည်။ သင်္ဘောတချို့သည် ပျဉ်များ၊ သစ်များကို
သယ်ဆောင်လာသည်။ တချို့ကမူ ဆီကြိတ်ရန် သစ်စေ့များ၊ ကျောက်မီး
သွေးများကို သယ်ယူလာသည်။

မြစ်ကမ်းနဖူးတွင် အစီအရီပေါက်နေသော သစ်ပင်ထိပ်ဖျားတို့
ထက်၌ နီညိုညို သင်္ဘောရွက်များ လွင့်နေသည်ကို မြင်နိုင်သည်။

စိန့်အော့မြို့ကလေးကို အဝေးက ကြည့်သည့်အခါ ခေါင်မိုးနီများ
ကို ထင်းခနဲ မြင်ရမည် ဖြစ်သည်။ ယင်းနှင့် မလှမ်းမကမ်းတွင် တသွင်သွင်
စီးနေသော မြစ်လက်တက်ကလေးတစ်ခု ရှိသည်။ ယင်းကို ရစ်ပယ်

မြစ်လက်တက်ဟု ခေါ်ကြသည်။ ဤရစ်ပယ်မြစ်လက်တက်ကလေးသည် ဖလော့မြစ်မထဲသို့ တသွင်သွင် စီးဝင်သွားသည်။ မြစ်ရေသည် နက်မှောင်ကြည်လင်နေသည်။ သို့သော် အစဉ်မဟုတ်။ အမြဲပင် အရောင်ပြောင်းနေတတ်သည်။ စိမ်းရာမှ ပြာ၊ ပြာရာမှ ညိုသွားတတ်သောကြောင့် မျက်စိပသာဒကို ကြည့်နူးစေသည်။ ဤအပြောင်းအလဲသည်ပင် မြစ်ကလေး၏ ချစ်စရာ အသွင်တစ်ခု ဖြစ်လာသည်။ တသွင်သွင် စီးဆင်းနေသည့် ရေစီးသံသည်လည်း ငြိမ့်ညောင်းသာယာ ရှိလှသည်။ တစ်စုံတစ်ယောက်သည် ရေစီးသံကို နားဆင်ရင်း မြစ်ကမ်းပါး၌ လျှောက်နေသည့်အခါ သူ့စိတ်ထဲ၌ ရစ်ပယ်မြစ်ကလေးသည် သူ၏ အဖော်လေးတစ်ယောက်ဟုပင် ဝိုးတဝါး တွေးထင်မိတတ်သည်။

မြစ်ကလေး၏ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ကြည့်ပါဦး။ သစ်ပင်ကြီးများသည် ကမ်းပါး၌ တစွေတစောင်း ပြိုင်းပြိုင်းရိုင်းရိုင်း ပေါက်နေသည်ကို မြင်ရမည်။ ယင်းတို့မှ သစ်ကိုင်း သစ်ခက်တို့သည် မြစ်ထဲသို့ ဟီးလေးခိုကာ ငိုက်ဆင်းကြကုန်သည်။

တစ်နေရာတွင်ကား ချစ်စရာ ကျောက်တံတားလေးတစ်ခုကို တွေ့နိုင်သည်။

ဒီဘက်တစ်နေရာ မြစ်ကမ်းနဖူးထက်တွင်မူ ဒေါလကော့ ရေရဟတ်စက်ရုံလေးတစ်ခု တည်နေသည်ကို တွေ့နိုင်သည်။

အချိန်ကား ထိုင်းမှိုင်းသော ဖေဖော်ဝါရီလ၊ သစ်ပင်တို့၌ သစ်ရွက်မရှိ၊ အရိုးပြိုင်းပြိုင်း ထနေသည်။ ဒီလိုရာသီမျိုးမှာပင် ဒေါလကော့စက်ရုံကလေးသည် တစ်မျိုး လှနေသည်။ စက်ရုံနှင့် မလှမ်းမကမ်းတွင် စက်ပိုင်ရှင်၏ အိမ်တစ်ဆောင် ရှိသည်။ အိမ်၏ မြောက်ဘက်တွင် မြောက်လေအေးဒဏ်ကို အကာအကွယ်ပေးသည့် သစ်ပင်ကြီးများ အပြိုင်းအရိုင်း ထိုးထွက်နေကြသည်။ ထိုအိမ်၏ အသက်ကား သူ့ဘေးရှိ သစ်ပင်ကြီးများ အသက်နှင့် ထပ်တူပင် ဖြစ်သည်။ သို့သော် အိမ်ကလေးသည် နေချင့်စဖွယ် အေးချမ်းသာယာသည်။ ဤငြိမ်းချမ်းသာယာမှုကို ရေရဟတ်ဆီသို့ မြစ်ရေတိုးသည့် အသံက ထပ်ဆင့်၍ နာပျော်ဖွယ် ဖန်တီးပေးပြန်သည်။ ရဟတ်စက်ကို ရေတိုးသဖြင့် လည်သည့် အသံသည် တစ်ရံမလပ် ကြားနေရသည့် အသံ ဖြစ်သည်။ ဤရဟတ်စက်သံက စက်ရုံလောကလေးနှင့် ကြွင်းသော လောကကြီးကို ကတ္တားခြားပေးလိုက်သည်။ တကယ်ဆိုလျှင်

ဤရဟတ်စက် လည်သံသည် လောကနှစ်ခုကို ပိုင်းခြားလိုက်သည့် ပြည်ဖုံး ကားတစ်ခုနှင့် တူလေသည်။

ကမ်းစပ်တွင် မိန်းကလေးတစ်ယောက် ရပ်နေသည်။ သူ့အပါးတွင် နားရွက်တစ်ဖက် ညှိနေသော ခွေးဖြူလေးတစ်ကောင်သည် ခုန်ဆွခုန်ဆွ ကစားနေသည်။ သံသေးသံစာဖြင့် တဝုတ်ဝုတ် ဟောင်နေသည်။ ကလေးမ လေးသည် စိန်ပွင့်စိန်ပန်း ဖြာထွက်နေသော ရဟတ်စက်ကို စောင့်ကြည့်နေ သည်။ ရဟတ်စက်ကား ဘယ်တော့မှ အလည်မရပ်။

အိမ်ဆီသို့ လှမ်းကြည့်လိုက်သည့်အခါ မီးရောင်ထိန်လင်းနေသည် ကို မြင်ရသည်။ အိမ်ထဲမှ မီးနီရောင်တို့သည် ပြတင်းကို တိုးဝှေ့ကာ အပြင်သို့ ထွက်လာသည်။ ယင်းတို့အထက်တွင်မူ မိုးယံသည် ညိုမည်း လာလေပြီ။ သို့ဖြစ်ရာ အိမ်ထဲသို့ဝင်ဖို့ အချိန်တော်ပြီ။ သူ့အမေ၊ အမေတို့ ဖြစ်ကြသည့် မစ္စတာတူလီဗာနှင့် မစ္စက်တူလီဗာတို့သည် မီးဖိုဘေးတွင် ထိုင်ကာ စကားစမြည် ပြောနေကြသည်။

“တို့ ဖြစ်စေချင်တာက၊ တို့ ဖြစ်စေချင်တာက” မစ္စတာတူလီဗာ၏ အသံ ဖြစ်သည်။

(၂)

တွမ်အတွက် အစီအမံ

(က)

“တို့ ဖြစ်စေချင်တာကတော့ တွမ်ကို ပညာကောင်းကောင်း ပေးချင်တာပဲ၊ သူ့အတွက် ဝမ်းကျောင်းနိုင်ဖို့ ပညာပေါ့ကွာ၊ သူ့ကို စက်ပိုင် ဖြစ်စေချင်မယ်၊ လယ်ပိုင် ဖြစ်စေချင်မယ် ဆိုရုံလောက်နဲ့တော့ဖြင့် အခု သူနေတဲ့ ကျောင်းက အလွန်ကောင်းပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ တွမ်ကို နည်းနည်း ပါးပါးလေးတော့ဖြင့် စာတတ်ပေတတ်တစ်ယောက် ဖြစ်စေချင်တယ်၊ ကောင်းကောင်း စာရေးတတ်ရမယ်၊ စကားကိုလည်း ချက်ချက်ချာချာ ပြောတတ်ရမည်။ ရုံးပြင်ကနားမှာ တို့တစ်တွေ အမှု ဆိုင်ရမယ့် အခါမျိုးမှာ တို့အတွက် တွမ်က အကူအညီပေးနိုင်အောင်ပေါ့ကွာ၊ ဒါပေမဲ့ သားကိုတော့

ရှေ့နေ တကယ်မဖြစ်စေချင်ပါဘူး။ ရှေ့နေ ဆိုတာ လူယုတ်မာကွ၊ အလကား လူယုတ်မာတော့ မဖြစ်စေချင်ဘူးကွာ။ လူယုတ်မာ ဖြစ်သွားရင် သူ့အတွက် စိတ်မကောင်း ဖြစ်နေရတော့မယ်။ အေး၊ ငါ စိတ်ကူးထားတာက အရောင်း အဝယ်သမား ဖြစ်စေ၊ လယ်မြေ ရာပြတ် ဖြစ်စေပေါ့ကွယ်။ တုံ့မိတ်ဆွေ ရီလီတို့လိုပေါ့။ ရီလီလေ၊ ရှေ့နေ ဝေကမိနဲ့ တွေ့တဲ့အခါများဆို ကြောင်များ တစ်ကောင်နဲ့တစ်ကောင် စိန်းစိန်း ကြည့်သလိုပဲ။ ရီလီက ဝေကမိမျက်နှာကို ခပ်တင်းတင်း ကြည့်တာပဲကွ။ သူ၊ သူ ဝေကမိကို နည်းနည်းမှ မကြောက် ဘူးကွ”

“အင်းလေ၊ ဒါတွေတော့ ရှင်က ပိုပြီး သိမှာပေါ့”

မစ္စက်တူလီဗာက ဆိုသည်။

“ကျွန်မဘက်က ဘာမှ ကန့်ကွက်စရာ မရှိပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ကြက် သုံးကောင်လောက်ချက်ပြီး သူဦးကြီး၊ ဦးလေးနဲ့ အဒေါ်တွေ ထမင်းဖိတ်ကျွေး ရရင် မကောင်းဘူးလား။ အဲဒီကျတော့ ကျွန်မ အစ်မတွေ ဘာပြောကြမလဲ၊ မစ္စက်ဂလက်တို့၊ မစ္စက်ပူးလက်တို့ ဘာအကြံပေးကြမလဲ ဆိုတာ နားထောင် ကြည့်နိုင်တာပေါ့”

“ဒီမယ် ဗက်ဆီ၊ အေး၊ မင်းအစ်မတွေခေါ်ပြီး ထမင်းကျွေးချင်သပ ဆိုရင် ခြံထဲရှိတဲ့ ကြက်တွေ အကုန်လုံးပဲ ချက်စားစား ကိစ္စမရှိဘူး။ ဒါပေမဲ့ ငါ့သားကိစ္စ ငါ့ဘာသာငါ စီမံတဲ့ နေရာမှာတော့ ဘယ်ဦးကြီး၊ ဦးလေးနဲ့ ဘယ်ဒေါ်ကြီး၊ ဒေါ်လေးတွေဆီကမှ အကြံဉာဏ် မလိုချင်ဘူးဟေ့”

ထိုစကားကို ကြားလျှင် မစ္စက်တူလီဗာ မျက်ကလဲဆန်ပျာ ဖြစ်သွား သည်။

“ရှင် ဘယ်လိုစကား ပြောလိုက်တာလဲ မစ္စတာတူလီဗာ၊ ကျွန်မ ဘက်က ဆွေမျိုးတွေဆိုရင် ရှင် ဘယ်တော့မှ အကောင်းမပြောဘူး။ ဘာပဲ ဖြစ်ဖြစ် ကျွန်မကလေးတွေအဖို့တော့ ပစ္စည်းဥစ္စာ ပြည့်စုံတဲ့ ဦးကြီး၊ ဦးလေး တွေ၊ အဒေါ်တွေ ရှိနေတာ ကံကောင်းတယ်လို့ ပြောရမှာပဲ။ ဘာဖြစ်ဖြစ် တွေ့ကို ကျောင်းပို့မယ် ဆိုရင်တော့ ကျွန်မသဘောက ကျွန်မတို့နဲ့ လက်လှမ်းမီ တစ်နေရာရာကိုပဲ ပို့စေချင်တယ်။ ဒါမှ သူ့အဝတ်တွေယူပြီး လျှော်ဖွပ် ပေးနိုင်မယ်၊ ချုပ်လုပ်ပေးနိုင်မယ်၊ ပြီးတော့ သားအတွက် ကိတ်မုန့်တို့၊ ပန်းသီးတို့၊ ပို့ပေးနိုင်မယ်၊ သူတို့က သားကို ကောင်းကောင်း ကျွေးကျွေး၊ မကျွေးကျွေး၊ ကျွန်မသားလေး သရေစာ သမောစာ စားရတာပေါ့၊ ကျွန်မ

ကလေးတွေက သူများ ကလေးတွေထက် အစားကောင်းတယ်ရှင်၊ ဘုရားသခင် ကျေးဇူးတော်ပဲပေါ့ရှင်”

“အေးပါကွာ၊ တို့များကလည်း သူ့ကို ဝေးဝေး မပို့ပါဘူး၊ ဒါပေမဲ့ တို့ စဉ်းစားနေတာက တွမ်အတွက် ဘယ်ကျောင်းဟာ အကောင်းဆုံး ဖြစ်မလဲ ဆိုတာပါ”

မစ္စတာတူလီဗာသည် စကားကို မဆက်သေးဘဲ အိတ်ထဲသို့ လက်နှိုက်လိုက်သည်။ သူ လုပ်နေရပုံမှာ သူ့အိတ်ထဲတွင် အကြံကောင်း ဉာဏ်ကောင်းများ ရှိနေမယောင်ယောင်။ ဟုတ်သည်။ သူ တွေ့လာပြီ။ အကြံဉာဏ် ရလာပြီ။ ချက်ချင်းပင် ဤစကားကို သူ ဆိုသည်။

“ဘာလုပ်ရမယ်ဆိုတာ သိပြီဟေ့၊ ဒီကိစ္စ ရီလီနဲ့ ဆွေးနွေးကြည့် မယ်၊ သူ နက်ဖြန်လာမယ်၊ တို့များ ဟိုတံတားကိစ္စ စကားများထားတာ တိုင်ပင်စရာ ရှိတယ်၊ ရီလီဆိုတာ စာတတ်တယ်ကွ၊ ငါက တွမ်ကို သူ့လို ဖြစ်စေချင်တယ်၊ ပြောရေးဆိုရေးမှာလည်း မညံ့ဖျင်းဘူး၊ ရောင်းရေးဝယ်တာ ဘက်ကဆိုရင်လည်း ဗဟုသုတ ရှိတာပဲ”

တို့နောက် စကားမဆက်ဘဲ ခဏနားလိုက်သည်။ ပြီးမှ ဆက်၍ ပြောပြန်သည်။

“အေး၊ တို့ စိုးရိမ်တာ တစ်ခုပဲ ရှိတယ်၊ တွမ်ဦးနောက်ဟာ ထက်ရဲလား ဆိုတာပဲ တွေးမိတယ်၊ ဒီကောင်လေးဟာ မသွက်ဘူးလား လို့၊ မင်း ဆွေမျိုးတွေနဲ့များ တူနေမလားလို့ ဗက်ဆီရေ”

“ဒါတော့ ဟုတ်တယ်၊ ကျွန်မသားက ဟင်းချိုကို ဆားခတ်ပြီးမှ သောက်တတ်တာရှင်၊ ကျွန်မ ခဲအိုတွေ၊ မတ်တွေလည်း ဒီအတိုင်းပဲ၊ ကျွန်မအဖေလည်း ဒီအတိုင်းပဲ”

“တို့ သမီးလေး မဂ္ဂီကျတော့ တို့ဘက်ကို တူတယ်၊ သမီးလေးက တွမ်ထက်ပိုပြီး သွက်တယ်၊ ပိုပြီး ချက်ချက်ချာချာ ရှိတယ်၊ တစ်ခါတလေ သွက်လွန်း၊ ပါးနပ်လွန်းလို့ ကြောက်တောင် ကြောက်မိတယ်၊ တကယ် ဆိုတော့ ပါးနပ်လွန်းတဲ့ မိန်းမဆိုတာ အမြီးရှည်လွန်းတဲ့ သိုးမနဲ့ အတူတူပဲ၊ အမြီးသာ ရှည်ပေမဲ့ ဈေးတော့ ပိုရတာ မဟုတ်ဘူး”

“အို၊ ဒီကောင်မလေး ပါးတာ၊ နပ်တာတွေက နောက်ဆုံးတော့ အကျင့်ဆိုးတဲ့ဘက် ရောက်သွားတာချည်းပါ”

မစ္စတာတူလီဗာသည် ပြောရင်း ပြတင်းပေါက်ဆီသို့ ထလာသည်။

ပြီးမှ ဆက်လက်၍...

“ညစ်ပတ်ပေရေလိုက်တာက လွန်ရော၊ အင်္ကျီဝတ်ပေးလိုက်ရင် ဖြူဖြူစင်စင် အင်္ကျီလေးဟာ နှစ်နာရီပြည့်အောင်တောင် မခံဘူး၊ မည်းလာတာပဲ၊ ခုလည်း ဘယ်ရောက်နေတယ် မသိဘူး၊ လက်ဖက်ရည်ချိန်တောင် နီးနေပြီ၊ ဟုတ်ပါပြီ၊ ကျွန်မ တွေးလိုက်ရင် မလွဲပါဘူး၊ ဧကန္တ၊ ဒီကောင်မလေး မြစ်ကမ်းဘေးမှာ အလေအလွင့်တွေလို လူးလာလျှောက်နေမှာပါ၊ အင်း၊ တစ်နေ့နေ့တော့ မြစ်ထဲလိမ့်ကျပြီး ရေနစ်ပါလိမ့်မယ်”

(ခ)

မစ္စက်တူလီဗာသည် ပြတင်းကိုဖွင့်ကာ မဂ္ဂီအား အိမ်ထဲသို့လာရန် လှမ်းခေါ်လိုက်သည်။

ပြီးလျှင် နေရာတွင် ပြန်ထိုင်သည်။

“ရှင့်သမီး ပါးတဲ့ နပ်တဲ့ အကြောင်း ပြောလိုပါ၊ ကျွန်မ စိတ်ထဲမှာတော့ ရှင့်သမီးဟာ တချို့နေရာတွေမှာ ရူးနှမ်းနှမ်းလို့ ထင်မိတယ်၊ ပေါသလိုလိုပဲ၊ တစ်ခါတလေ အိမ်ပေါ်ထပ်ကို တစ်ခုခု အယူခိုင်းလိုက်ရင် အိမ်ပေါ်လည်း ရောက်ရော ကျွန်မခိုင်းလိုက်တာကို မေ့သွားရော၊ တစ်ခါတလေတော့ ပြတင်းပေါက်က ထိုးဝင်လာတဲ့ နေရောင်ထဲမှာ ထိုင်ပြီး ပါးစပ်က သီချင်းတညည်းညည်းနဲ့ တမေ့တမော နေတော့တာပဲ၊ အရူးလိုပါပဲရှင်၊ ကျွန်မမှာဖြင့် အောက်ထပ်ကနေ စောင့်နေလိုက်ရတာ လည်ပင်းကို ရှည်လို့၊ အဲဒီသွေးမျိုးတော့ ကျွန်မဘက်က ဆွေမျိုးတွေဆိုမှာ မရှိဘူးရှင်၊ ပြီးတော့ ကျွန်မတို့ဘက်မှာ အသားညိုတာ တစ်ယောက်မှ မပါဘူး”

“ဘာကွဲ့၊ မဟုတ်ကဟုတ်က ပြောရော့မယ်၊ တို့ သမီးလေးက လှပါတယ်ကွဲ့၊ လူကြည့်ခံပါတယ်၊ ပြီးတော့ ခင်ကြီးများလိုပဲ စာကိုလည်း ဒေါင်းဒေါင်းပြေးအောင် ဖတ်နိုင်တယ်ကွဲ့”

“ဒါပေမဲ့ ဆံပင်ကတော့ ကျွန်မ ဘယ်လိုပဲ ပြုပြင်ပေးပေမဲ့၊ ဖြီးပေးပေမဲ့ တွန့်ကောက်လာမှာ မဟုတ်ဘူး”

“ဖြတ်ပစ်လိုက်ပေါ့ကွာ၊ ခပ်တိုတို ဖြတ်လိုက်ပေါ့” မစ္စတာတူလီဗာက ပြောသည်။

“ရှင် ဘယ့်နှယ် ပြောလိုက်တာလဲ၊ ခုမှ ကိုးနှစ်ရှိသေးတာရှင်၊

ဆရာကျော်အောင်

(၁၉၂၇-၂၀၀၀)

ပခုက္ကူမြို့၊ ပေါင်းလောင်းရှင်ရပ် အဖ ဦးကြင်မောင်၊ အမိ ဒေါ်တင်မြင့်တို့က ၁၉၂၇ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီ ၂၈ ရက်နေ့တွင် မွေးဖွားသည်။ ငယ်မည်မှာ အောင်ကြည်၊ အမည်ရင်း ဦးကျော်အောင်ဖြစ်သည်။

ငါးနှစ်အရွယ်မှ ရှစ်တန်းအောင်သည်အထိ ပခုက္ကူမြို့၊ ဝက်စလီကျောင်းတွင် ပညာသင်ကြားသည်။ ရှစ်တန်းအောင်သည့်နှစ်တွင် စစ်ဖြစ်သည်။ ၁၉၄၆ တွင် တက္ကသိုလ်ဝင်စာမေးပွဲအောင်မြင်ပြီး ဆေးတက္ကသိုလ်သို့ တက်ရောက်သည်။ သို့သော် နောက်ပိုင်းတွင် ဝိဇ္ဇာပညာရပ်သို့ ပြောင်းလဲသင်ကြားသည်။ ၁၉၅၄ တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်က ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ရရှိသည်။

၁၉၄၄ ခုနှစ်တွင် ဗမာ့တပ်မတော်သို့ဝင်သည်။ ပဉ္စမပတ်ဗိုလ်သင်တန်းတက်သည်။ ၁၉၄၅ ခုနှစ် ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးတွင် တိုင်း(၁) ၁၀၃ တပ်ရင်း၌ ပါဝင်တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ပခုက္ကူခရိုင် ပြည်သူ့ရဲဘော်အဖွဲ့အတွင်းရေးမှူး (၁၉၄၆)၊ ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားသမဂ္ဂအမှုဆောင် (၁၉၄၇-၁၉၄၉)၊ စာပေသစ်မဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာအဖွဲ့ဝင် (၁၉၅၀)၊ မြန်မာ-ဆိုဗီယက်ယဉ်ကျေးမှုအသင်း၏ အတွင်းရေးမှူး (၁၉၅၂-၅၃)၊ တက္ကသိုလ်ဘာသာပြန်ဌာန (၁၉၅၅-၅၆)၊ သမိုင်းကော်မရှင် (၁၉၅၆-၅၇)၊ တက္ကသိုလ်

ဘာသာပြန်နှင့် စာအုပ်ထုတ်ဝေရေးဌာန (၁၉၅၇-၈၇) တို့တွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။

မြန်မာစာအဖွဲ့ အဖွဲ့ဝင်၊ ပခုက္ကူဦးအုံးဖေစာပေဆု ရွေးချယ်ရေး အဖွဲ့ဝင်၊ အမျိုးသားစာပေဆု စိစစ်ရွေးချယ်ရေး ကော်မတီဝင်၊ မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့် စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ (၂၂-၆-၁၉၉၈ မှ ၁၃-၂-၂၀၀၀ ထိ) ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၁၉၄၇ တွင် ပြည်သူ့ရဲဘော်ဂျာနယ်၌ စာ စတင်ရေးသည်။ ပင်ကိုရေးဝတ္ထုများတွင် နိဗ္ဗာန်ဘုံပျောက်ဆုံးခြင်း၊ အနီထဲက ကြယ်ဖြူပွင့်နှင့် သမဂ္ဂအလံတော်အောက်ဝယ် တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဘာသာပြန်ဝတ္ထုများတွင် ကူလီ၊ မြစ်ကမ်းပေါ်က စက်ရုံကလေး၊ အမှောင်ခေတ်က ချစ်သူများ၊ နှလုံးလှဆရာဝန်၊ ချုံကင်း၊ မာကိုပိုလို၊ အကောင်းမြင်သမား တို့သည်လည်းကောင်း၊ ခရီးသွားမှတ်တမ်းအဖြစ် ဓားလွတ်ကိုင် ဆာမူရိုင်း၏ ကိုကာကိုလာယဉ်ကျေးမှု နှင့် ဟောင်ကောင်နေဦးညများသည်လည်းကောင်း၊ ကျမ်းစာအုပ်များတွင် မတ်ဝါဒလမ်းညွှန်၊ လူ့သမိုင်း၊ ကမ္ဘာ့ဂန္ထဝင် တစ်ဆယ်နှင့် ကမ္ဘာကျော် ၁၀၀ (ညွှန်ကြား၊ မင်းကျော်တို့နှင့် ပူးတွဲရေး)တို့သည်လည်းကောင်း ထင်ရှားသည်။ တောရိုင်းမြေ [၁၉၆၇ အမျိုးသားစာပေဆု (ဘာသာပြန်)]၊ အရေးကြီးပြီ သွေးစည်းကြစို့ [၁၉၇၁ အမျိုးသားစာပေဆု (ဝတ္ထုရှည်)]၊ အို ဂျေရုဆလင် [၁၉၉၅ အမျိုးသားစာပေဆု (ဘာသာပြန်၊ သုတ)]၊ နေဝင်ဘုရင်များ [၁၉၉၈ အမျိုးသားစာပေဆု (ဘာသာပြန်၊ သုတ)]၊ ရရှိခဲ့သည်။ ၁၉၈၆ တွင် နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည် ဒုတိယအဆင့်၊ ၁၉၉၉ ခုနှစ် စက်တင်ဘာ ၂၄ ရက်တွင် အရှေ့တောင်အာရှစာပေဆု (S.E.A Writers Award) ချီးမြှင့်ခံရသည်။

၂၀၀၀ ပြည့်နှစ် ဖေဖော်ဝါရီ ၁၃ ရက် ညနေ ၄ နာရီတွင် ရန်ကုန်မြို့၌ ကွယ်လွန်သည်။

